

**UJEDINJENE
NACIJE**



Međunarodni rezidualni mehanizam
za krivične sudove

Predmet br. MICT-13-56-ES

Datum: 10. maj 2024.

Original: engleski

PREDSJEDNICA MEHANIZMA

Rješava: sudija Graciela Gatti Santana, predsjednica
Sekretar: g. Abubacarr M. Tambaou
Odluka od: 10. maja 2024.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNA REDIGOVANA VERZIJA

**ODLUKA PO MOLBI ZA PUŠTANJE NA SLOBODU
RATKA MLADIĆA**

Zastupnici g. Ratka Mladića:

g. Dragan Ivetić
g. Branko Lukić

1. Ja, Graciela Gatti Santana, predsjednica Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (dalje u tekstu: predsjednica, odnosno Mehanizam), rješavam po hitnom zahtjevu koji je g. Ratko Mladić podnio 26. aprila 2024. (dalje u tekstu: Molba, odnosno Mladić), kojim traži privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosjećajnosti i iz humanitarnih razloga ili, alternativno, da ostatak kazne nastavi da izdržava u Republici Srbiji (dalje u tekstu: Srbija).¹

I. KONTEKST

2. Dana 26. maja 2011., Mladić je uhapšen u Srbiji, a 31. maja 2011. prebačen je u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) u Haagu, u Kraljevini Nizozemskoj (dalje u tekstu: Nizozemska).²

3. Dana 22. novembra 2017., Pretresno vijeće I Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Pretresno vijeće, odnosno MKSJ) osudilo je Mladića, na osnovu člana 7(1) Statuta MKSJ-a, za genocid, progon, istrebljenje, ubistvo, deportaciju i nehumana dijela (prisilno premještanje) kao zločine protiv čovječnosti i za ubistvo, terorisanje, protivpravne napade na civile i uzimanje talaca kao kršenje zakona ili običaja ratovanja i izreklo mu doživotnu kaznu zatvora.³

4. Dana 8. juna 2021., Žalbeno vijeće Mehanizma (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće) donijelo je presudu i potvrdilo Mladićeve osuđujuće presude i doživotnu kaznu zatvora.⁴

5. Mladić je od tada ostao u PJUN-u, čekajući određivanje države u kojoj će izdržavati ostatak kazne i prebacivanje u tu zemlju. Mladić je izdržao otprilike 13 godina kazne doživotnog zatvora.

II. MOLBA I RELEVANTNI MATERIJALI

6. Medicinska služba PJUN-a sastavlja redovne izvještaje o Mladićevom zdravstvenom stanju sve vrijeme Mladićevog pritvora u PJUN-u. Čak i nakon okončanja svih postupaka protiv Mladića, moj prethodnik i ja provodili smo strog režim nadzora u vezi s Mladićevim zdravstvenim stanjem, s obzirom na nadzornu ulogu predsjednika nad uslovima pritvora osoba u nadležnosti Mehanizma u PJUN-u. Dana 18. januara 2022., moj prethodnik je naložio sekretaru Mehanizma (dalje u tekstu: sekretar) da traži te izvještaje, kao i izvještaje nezavisnih medicinskih stručnjaka i da ih zavede u

¹ Hitna molba odbrane za uslovno puštanje na slobodu Ratka Mladića iz razloga saosjećajnosti i iz humanitarnih razloga ili, alternativno, da mu se odobri da ostatak kazne izdržava u Srbiji, 26. april 2024. (povjerljivo), par. 1, 2, 33-34.

² *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. IT-09-92-T, Presuda, 22. novembar 2017. (javno s povjerljivim Dodatkom) (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 5222.

³ Prvostepena presuda, par. 5214-5215.

⁴ *Tužilac protiv Ratka Mladića*, predmet br. MICT-13-56-A, Presuda, 8. juni 2021. (javno redigovano) (dalje u tekstu: Drugostepena presuda), par. 592.

spis.⁵ Dana 15. septembra 2022., ja sam, između ostalog: (i) izmijenila učestalost izvještavanja kako bih osigurala da mi Medicinska služba PJUN-a dostavlja izvještaje o Mladićevom zdravstvenom stanju svaki mjesec ili češće, ako Medicinska služba PJUN-a to bude smatrala potrebnim; i (ii) uputila sekretara da hitno imenuje dva nezavisna medicinska stručnjaka iz područja [REDIGOVANO] i [REDIGOVANO], koji će svaki pregledati Mladića jednom u dva mjeseca i odmah zatim sastaviti izvještaje u vezi s njegovim zdravstvenim stanjem, koji treba da mi budu dostavljeni.⁶

7. Dana 22. aprila 2024., primila sam izvještaj PJUN-a kojim me se obavještava da je Mladić bio upućen u civilnu bolnicu zbog “progresivnog pogoršanja opšteg stanja”.⁷ Mladiću je u bolnici dijagnosticirano “akutno i potencijalno po život opasno [REDIGOVANO]”.⁸

8. Dana 26. aprila 2024., Mladić je podnio Molbu kojom traži puštanje na slobodu u Srbiju iz razloga saosjećajnosti i iz humanitarnih razloga ili, alternativno, da ostatak kazne izdržava tamo, na osnovu: (i) da je njegovo [REDIGOVANO] potencijalno terminalna bolest ako se ne liječi; (ii) da bi mu njega u Srbiji bila od zdravstvene koristi, za razliku od uslova u PJUN-u, uključujući i to da bi se time olakšala jezična prepreka s kojom se sada suočava prilikom pokušaja da na adekvatan način prenese svoje tegobe; i (iii) da u Srbiji može da ide [REDIGOVANO], što ne može u PJUN-u.⁹

9. Dana 28. aprila 2024., s obzirom na potrebu za potpunijim informacijama prije donošenja odluke o tome da li postoje uvjerljive okolnosti koje mogu da opravdaju odobravanje prijevremenog puštanja na slobodu po izuzetno hitnom postupku, uputila sam sekretara da dostavi daljnji izvještaj službenog ljekara PJUN-a s najnovijim dostupnim informacijama u vezi s Mladićevim zdravstvenim stanjem, uključujući informacije o: (i) obavljenim dijagnostičkim pregledima; (ii) potvrđenoj dijagnozi i s njom povezanom prognozom; (iii) mogućnosti za liječenje koje su eventualno dostupne u Nizozemskoj; i (iv) sve potencijalne posljedice koje bi njega u PJUN-u imala po Mladića.¹⁰

⁵ Nalog u vezi s medicinskim izvještajima, 18. januar 2022. (povjerljivo).

⁶ V. Javna redigovana verzija “Trećeg naloga u vezi s medicinskim izvještajima” od 15. septembra 2022., 19. oktobar 2023. V. također Dalji nalog za dostavljanje medicinskih izvještaja, 3. avgust 2022. (povjerljivo).

⁷ Podnesak sekretara u vezi s “Trećim nalogom o medicinskim izvještajima” od 15. septembra 2022., 26. april 2024. (povjerljivo), Dodatak (dalje u tekstu: Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024.).

⁸ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024.

⁹ Molba, par. 1, 10-12, 24-28, 30-31, 34.

¹⁰ Nalog za dostavljanje podnesaka, 28. april 2024. (povjerljivo) (dalje u tekstu: Nalog od 28. aprila 2024.), str. 2.

10. Dana 29. aprila 2024., sekretar je dostavio traženi izvještaj.¹¹
11. Dana 30. aprila 2024., naložila sam Mladiću da podnese javnu redigovanu verziju Molbe najkasnije do 2. maja 2024.¹²
12. Dana 1. maja 2024., Mladić je dostavio podnesak u kojem iznosi argument da izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024. ne pruža “detaljne informacije” koje se traže Nalogom od 28. aprila 2024.¹³ i potvrđuje “ozbiljnu i opasnu prirodu” Mladićevog trenutnog zdravstvenog stanja, koje je nespojivo s njegovim daljim boravkom u pritvoru u PJUN-u.¹⁴ Mladić također tvrdi da su on, njegova porodica i pravni zastupnik tražili hitan pristup relevantnoj medicinskoj dokumentaciji kako bi shvatili njegovo trenutno stanje, dijagnozu, prognozu i liječenje i da im te informacije nisu pružene.¹⁵
13. Istog dana, Mladić je također dostavio javnu redigovanu verziju svoje Molbe.¹⁶
14. Dana 2. maja 2024., sekretar je dostavio medicinski izvještaj, u skladu s redovnim režimom praćenja Mladićevog zdravstvenog stanja.¹⁷
15. Istog dana, Tužilaštvo Mehanizma (dalje u tekstu: Tužilaštvo) podnijelo je zahtjev za pristup povjerljivoj verziji Molbe i relevantnim medicinskim izvještajima kako bi moglo da dostavi odgovor.¹⁸
16. Dana 3. maja 2024., Tužilaštvo je podnijelo dopunu na Zahtjev tužilaštva kako bi pojasnilo da je, čak i ako se Molba bude razmatrala kao zahtjev za prijevremeno puštanje na slobodu, i dalje u interesu pravde da mu se da prilika da podnese odgovor.¹⁹

¹¹ Podnesak sekretara u vezi s “Nalogom za dostavljanje podnesaka” od 28. aprila 2024., 29. april 2024. (povjerljivo), Dodatak (dalje u tekstu: Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024.).

¹² Nalog za dostavljanje javne redigovane verzije hitne molbe Ratka Mladića, 30. april 2024., str. 2.

¹³ Podnesak odbrane kao odgovor na Podnesak sekretara u vezi “Nalogom za dostavljanje podnesaka” od 28. aprila 2024., 1. maj 2024. (povjerljivo) (dalje u tekstu: Podnesak odbrane od 1. maja 2024.), par. 4, 7-9, 19.

¹⁴ Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 17-19.

¹⁵ Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 6, 12-16.

¹⁶ Hitna molba odbrane za uslovno puštanje na slobodu Ratka Mladića iz razloga saosjećajnosti i iz humanitarnih razloga ili, alternativno, da mu se odobri da ostatak kazne izdržava u Srbiji, 1. maj 2024. (javno redigovano).

¹⁷ Podnesak sekretara u vezi s “Trećim nalogom o medicinskim izvještajima” od 15. septembra 2022., 2. maj 2024. (povjerljivo), Dodatak (dalje u tekstu: Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024.).

¹⁸ Hitni zahtjev tužilaštva za pristup povjerljivoj verziji Mladićeve molbe od 26. aprila 2024., 2. maj 2024. (dalje u tekstu: Zahtjev tužilaštva), par. 1-3.

¹⁹ Dopuna hitnog zahtjeva tužilaštva za pristup povjerljivoj verziji Mladićeve molbe od 26. aprila 2024., 3. maj 2024., par. 1-2.

III. PRELIMINARNA PITANJA

17. Na početku, napominjem da Mladić traži “privremeno puštanje na slobodu” ili, alternativno, da nastavi da izdržava kaznu u Srbiji.²⁰ Prvo ću se baviti Mladićevim alternativnim zahtjevom da nastavi da izdržava kaznu u Srbiji. Napominjem da Statut Mehanizma (dalje u tekstu: Statut) predviđa da se kazna zatvora izdržava u državi s kojom Ujedinjene nacije imaju sporazum u tu svrhu.²¹ U svom izvještaju u vezi s osnivanjem MKSJ-a, tadašnji generalni sekretar Ujedinjenih nacija izrazio je stav da bi se, “s obzirom na prirodu zločina o kojima je riječ i međunarodni karakter suda, izvršenje kazni trebalo sprovesti izvan teritorije bivše Jugoslavije”.²² Zaista, od samog svog osnivanja, MKSJ je takve sporazume sklapao samo s državama u kojima nisu počinjeni navedeni zločini koji spadaju u nadležnost suda.²³ Ova politika i praksa se od tada nije mijenjala. Shodno tome, Srbija ne bi bila izvodljiva opcija za izvršenje kazne koju je izrekao Mehanizam.

18. Što se tiče Mladićevog zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu, podsjećam na moju raniju odluku da se pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik) ne odnosi na puštanje na slobodu nakon pravosnažne presude jer se, između ostalog, donošenjem pravosnažne presude završava nadležnost Žalbenog vijeća nad osuđenom osobom, a odlučivanje po eventualnim molbama za puštanje na slobodu takvih osoba u isključivoj je nadležnosti predsjednice.²⁴ Ipak, uzimajući u obzir prirodu Mladićevih tvrdnji, navode o ozbiljnosti njegovog zdravstvenog stanja i potrebu za blagovremenim rješavanjem ovog pitanja,²⁵ smatram da je, u trenutnim okolnostima, u interesu pravde da se Molba tretira kao zahtjev za prijevremeno puštanje na slobodu na osnovu uvjerljivih humanitarnih razloga.²⁶

²⁰ Molba, par. 1, 30-31, 34.

²¹ Statut, član 25(1).

²² Izvještaj generalnog sekretara na osnovu paragrafa 2 Rezolucije 808 (1993) Savjeta bezbjednosti, S/25704, 3. maj 1993., par. 121.

²³ V. *Tužilac protiv Drage Nikolića*, predmet br. MICT-15-85-ES.4, Javna redigovana verzija odluke predsjednika od 20. jula 2015. po molbi Drage Nikolića za prijevremeno puštanje na slobodu ili za drugo pravno sredstvo, 13. oktobar 2015. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Nikolić*), par. 36. V. također Rezolucija Savjeta bezbjednosti 1966 (2010), 22. decembar 2010., par. 4 (“Mehanizam [će] preuzeti nadležnost, prava i obaveze, kao i temeljne funkcije MKSJ-a, odnosno MKSR-a [Međunarodni krivični sud za Ruandu], na način predviđen ovom Rezolucijom i Statutom Mehanizma, a svi ugovori i međunarodni sporazumi koje su Ujedinjene nacije zaključile u vezi s MKSJ-om i MKSR-om, a koji su još na snazi relevantnog početnog datuma, i dalje će biti na snazi, *mutatis mutandis*, i kad se radi o Mehanizmu”).

²⁴ *Tužilac protiv Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-ES.1, Odluka po molbama Franka Simatovića za privremeno puštanje na slobodu i pravnu pomoć, 29. septembar 2023. (dalje u tekstu: Odluka o privremenom puštanju na slobodu u predmetu *Simatović*), str. 2.

²⁵ V. Molba, par. 1-2, 34; Podnesak odbrane od 1 maja 2024., par. 19.

²⁶ U suštini, nije važno da li se ovaj zahtjev razmatra prema pravnom okviru za privremeno puštanje na slobodu na osnovu člana 26 Statuta i pravila 150 i 151 Pravilnika. Prvo, Mladić traži od mene da, kao predsjednica, donesem odluku po njegovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, a Žalbeno vijeće je s odobravanjem konstatovalo da predsjednica može da donosi odluke po takvim zahtjevima. V. *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. MICT-15-95-ES, Javna redigovana verzija “Odluke po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu” od 28. januara 2016., 23. februar 2016., fusnota 28, gdje se upućuje na Odluku u predmetu *Nikolić*, par. 4, 39. Nadalje, predsjednik Mehanizma

19. U kontekstu molbi za prijevremeno puštanje na slobodu, mjerodavno Uputstvo predviđa da imam diskreciono pravo u odlučivanju o tome koje informacije mogu da budu relevantne za moju odluku.²⁷ Uzimajući u obzir da je jedini osnov za Molbu postojanje uvjerljivih humanitarnih razloga koji bi, ukoliko se dokažu, prevagnuli nad svakom dilemom u vezi s ispunjavanjem uslova,²⁸ u ovim okolnostima ne smatram da je potrebno da dobijem eventualne podneske od Tužilaštva. Shodno tome, odbacujem zahtjev Tužilaštva.

20. Prilikom donošenja zaključka u vezi s Molbom, u skladu s pravilom 150 Pravilnika i paragrafom 16 Uputstva za rad, konsultovala sam se sa sudijom Alphonsom Orijem kao sudijom Pretresnog vijeća i sa sudijom Priscom Matimba Nyambe, sudijom Aminattom Lois Runeni N’gum, sudijom Seymourom Pantonom i sudijom Mustaphom El Baajem kao sudijama Žalbenog vijeća.²⁹

je odlučivao po molbama za privremeno puštanje na slobodu koji su podnošeni nakon izricanja pravosnažne presude. V. Odluka o privremenom puštanju na slobodu u predmetu *Simatović*, str. 2; *Tužilac protiv Sretena Lukića*, predmet br. MICT-14-67-ES.4, Javna redigovana verzija “Odluke po zahtevu za neodložno privremeno puštanje na slobodu ili privremeno puštanje na slobodu” od 1. maja 2020., 14. avgust 2020., str. 3-4; *Tužilac protiv Laurenta Semanze*, predmet br. MICT-13-36-ES.2, Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 21. april 2020., str. 4, 6; Odluka u predmetu *Nikolić*, par. 38, 43. Pored toga, kako je detaljno navedeno dolje u tekstu, kritička razmatranja se u ovom slučaju bave Mladićevim propustom da potkrijepi da njegovo zdravstveno stanje pokazuje postojanje “posebnih okolnosti” koje bi opravdale privremeno puštanje na slobodu ili “uvjerljivih humanitarnih razloga” kojima bi se ispunili uslovi za prijevremeno puštanje na slobodu.

²⁷ Uputstvo za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koje su osudili MKSR, MKSJ ili Mehanizam, MICT/3/Rev.3, 15. maj 2020. (dalje u tekstu: Uputstvo), član 10.

²⁸ V. dolje par. 28-29.

²⁹ V. generalno Prvostepena presuda; Drugostepena presuda.

IV. MJERODAVNO PRAVO

21. Na osnovu člana 26 Statuta, pomilovanje ili ublažavanje kazne moguće je samo ako predsjednik tako odluči na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela. Iako se u članu 26 Statuta Mehanizma, kao i u ekvivalentnim odredbama u statutima MKSR-a i MKSJ-a prije njega, konkretno ne pominju zahtjevi za prijevremeno puštanje na slobodu osuđenih osoba, Pravilnik odražava ovlaštenje predsjednika da rješava po takvim zahtjevima, kao i dugogodišnju praksu MKSR-a, MKSJ-a i Mehanizma u tom pogledu.

22. Pravilo 150 Pravilnika predviđa da predsjednik, nakon što mu se direktno obrati osuđena osoba, odlučuje, poslije savjetovanja sa sudijama vijeća koje je izreklo kaznu i koje su još uvijek sudije Mehanizma, da li je pomilovanje, ublažavanje kazne ili prijevremeno puštanje na slobodu primjereno. Ako nijedan od sudija koji su izrekli kaznu nije sudija Mehanizma, predsjednik se savjetuje s najmanje dvoje drugih sudija.

23. Opšti standardi za odobravanje prijevremenog puštanja na slobodu navode se u pravilu 151 Pravilnika, koje predviđa da prilikom odlučivanja o pomilovanju, ublažavanju kazne ili prijevremenom puštanju na slobodu, predsjednik, između ostalog, uzima u obzir težinu krivičnog djela ili krivičnih djela za koje je zatvorenik osuđen, postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, u kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužiocem.

24. Paragraf 5 Uputstva predviđa da osuđena osoba može predsjedniku direktno uputiti molbu za pomilovanje, ublažavanje kazne ili prijevremeno puštanje na slobodu, ako smatra da ispunjava uslove. Paragraf 10 Uputstva ukazuje na to da predsjednik može uputiti Sekretarijat Mehanizma da prikupi informacije koje smatra relevantnim za rješavanje o tome da li je pomilovanje, ublažavanje kazne ili prijevremeno puštanje na slobodu primjereno. Prema paragrafu 13 Uputstva, osuđena osoba ima na raspolaganju 14 dana da pregleda informacije koje je primio sekretar, nakon čega može dostaviti eventualni pismeni podnesak kao odgovor.

25. Paragraf 19 Uputstva konkretno predviđa da predsjednik utvrđuje na osnovu interesa pravde i opštih pravnih načela, uzimajući u obzir kriterije predviđene u pravilu 151 Pravilnika, kao i sve druge relevantne informacije i stavove sudija konsultovanih u skladu s pravilom 150 Pravilnika, da

li se prijevremeno puštanje na slobodu treba odobriti. Ukoliko se prijevremeno puštanje na slobodu odobri, može biti odobreno pod određenim uslovima.³⁰

26. Paragraf 21 Uputstva predviđa, između ostalog, da se u izuzetno hitnim slučajevima, predsjednik ne mora pridržavati proceduralnih koraka predviđenih Uputstvom za rad u onoj mjeri u kojoj je to potrebno radi hitnog postupanja, da može ubrzati konsultacije s drugim sudijama i, ako je to neophodno, donijeti odluku za koju će naknadno dostaviti obrazloženje.

V. ANALIZA

A. Standardi za odobravanje prijevremenog puštanja na slobodu

27. U kontekstu molbi za prijevremeno puštanje na slobodu, izdržavanje dvije trećine kazne opisano je u jurisprudenciji Mehanizma kao “u suštini, kriterij prihvatljivosti”.³¹ Uzimajući u obzir da je Mladić izdržao svega otprilike 13 godina kazne doživotnog zatvora,³² on još nije dosegao prag prihvatljivosti za prijevremeno puštanje na slobodu.

28. Međutim, jurisprudencija Mehanizma predviđa da se uvjerljive ili vanredne okolnosti u određenim situacijama mogu pojaviti prije nego je osuđena osoba dosegla prag od dvije trećine, koje, prilikom primjene mog diskrecionog ovlaštenja kao predsjednice, mogu prevladati nad eventualnim pitanjima u vezi s ispunjenjem uslova.³³ Pored toga, u ranijim odlukama u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu utvrđeno je da zdravstveno stanje osuđene osobe može da bude uzeto u obzir u kontekstu molbe za prijevremeno puštanje na slobodu, naročito kada je zbog ozbiljnosti tog zdravstvenog stanja daljnji boravak osuđene osobe u zatvoru neprimjeren.³⁴

29. S tim u vezi, podsjećam da je, ako konkretna situacija nalaže puštanje osuđene osobe na slobodu na osnovu uvjerljivih humanitarnih razloga, nebitno da li bilo koji od faktora navedenih u

³⁰ V. Uputstvo, par. 20.

³¹ *Tužilac protiv Stojana Župljanina*, predmet br. MICT-13-53-ES.1, Odluka po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Stojana Župljanina, 18. januar 2024. (javna redigovana), par. 26; *Tužilac protiv Radivoja Miletića*, predmet br. MICT-15-85-ES.5, Odluka po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Radivoja Miletića, 18. januar 2024., par. 25; *Tužilac protiv Paula Bisengimane*, predmet br. MICT-12-07, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Paula Bisengimane i po Zahtjevu da se podnese javni redigovani Zahtjev za podnošenje javne redigovane Molbe, 11. decembar 2012. (javno redigovano), par. 19.

³² V. gore, par. 5.

³³ *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. MICT-14-83-ES, Odluka po Molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Stanislava Galića, 6. novembar 2023. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Galić*), str. 5; *Tužilac protiv Franka Simatovića*, predmet br. MICT-15-96-ES.1, Obrazloženje odluke po molbi za prejevremeno puštanje na slobodu Franka Simatovića od 29. avgusta 2023., 11. septembar 2023. (javna redigovana verzija) (dalje u tekstu: Obrazloženje Odluke u predmetu *Simatović*), par. 37; *Tužilac protiv Laurenta Semanze*, predmet br. MICT-13-36-ES, Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Laurenta Semanze, 9. juni 2016. (javno redigovano), par. 18.

³⁴ Odluka u predmetu *Galić*, str. 5; Obrazloženje Odluke u predmetu *Simatović*, par. 37; *Tužilac protiv Ljubiše Beare*, predmet br. MICT-15-85-ES.3, Javna redigovana verzija odluke predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu Ljubiše Beare od 7. februara 2017., 16. juni 2017., par. 47-49.

pravilu 151 Pravilnika preteže u prilog ili protiv prijevremenog puštanja osuđene osobe na slobodu.³⁵ Štaviše, iako će svako prijevremeno puštanje na slobodu na osnovu uvjerljivih humanitarnih razloga nužno zahtijevati dosezanje veoma visokog praga, ono zbog svoje inherentne prirode neće zavisiti od toga, na primjer, da li je osuđena osoba pokazala da se rehabilitovala ili od ocjene težine krivičnih djela koja je počinila.³⁶ U takvom scenariju glavnu ulogu u donošenju odluke da li će osuđena osoba biti puštena na slobodu u skladu s pravnim okvirom Mehanizma ne igra ponašanje te osobe, već konkretne i prevladavajuće okolnosti, često povezane s njenim zdravstvenim stanjem.³⁷

30. S obzirom na to da su Mladićeve tvrdnje zasnovane isključivo na uvjerljivim humanitarnim razlozima, moje odlučivanje po Molbi je vođeno isključivo time da li informacije koje su mi predočene ukazuju na to da su navodi u vezi s Mladićevim zdravljem dovoljni da bi se prevladala eventualna pitanja vezana za ispunjenje uslova koja se inače moraju uzeti u obzir za prijevremeno puštanje na slobodu.

B. Humanitarni faktori

1. Argumentacija

31. Mladić tvrdi da je njegovo puštanje na slobodu “nužno zbog [njegovih] zdravstvenih potreba i da će ih zadovoljiti, imajući u vidu ‘akutno i potencijalno po život opasno [REDIGOVANO]’ i potrebu, između ostalog, za terapijom [REDIGOVANO] (tj. [REDIGOVANO] ili [REDIGOVANO])”, koju ne može da dobije u PJUN-u ili u Nizozemskoj, a koju bi mogao da dobije u Srbiji.³⁸ On tvrdi da se ljekari koje je on, na osnovu pravila 48 Pravilnika, odabrao da ga pregledaju,³⁹ kao i službeni ljekar PJUN-a, slažu da njegovo “kognitivno slabljenje [...] ograničava njegovu sposobnost da komunicira s osobama koje mu pružaju njegu u vezi s njegovim višestrukim ‘potencijalno opasnim po život’ bolestima”.⁴⁰ On također tvrdi da su ljekari koje je odabrao

³⁵ Obrazloženje odluke u predmetu *Simatović*, par. 38; *Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. MICT-13-48-ES, Obrazloženje odluke po molbi za prijevremeno puštanje na slobodu Radoslava Brđanina od 3. septembra 2022., 26. septembar 2022. (javno redigovano) (dalje u tekstu: Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*), par. 37.

³⁶ Obrazloženje odluke u predmetu *Simatović*, par. 38; Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*, par. 37.

³⁷ Obrazloženje odluke u predmetu *Simatović*, par. 38; Obrazloženje odluke u predmetu *Brđanin*, par. 37.

³⁸ Molba, par. 1, 10-12, 17-23, 26-27, 30, 34; Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 17, 19. V. također Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 9-11.

³⁹ Pravilnik o pritvoru osoba koje čekaju suđenje ili žalbeni postupak pred Mehanizmom ili su iz drugog razloga pritvorene po ovlaštenju Mehanizma, 5. novembar 2018. (dalje u tekstu: Pravilnik o pritvoru).

⁴⁰ Molba, par. 12. V. također Molba, par. 4-6, 10, 24.

sugerisali da “jezička prepreka dodatno ograničava njegovu sposobnost da komunicira s osobama koje mu pružaju njegu”.⁴¹

32. U vezi s izvještajem PJUN-a od 29. aprila 2024., Mladić tvrdi da on ne pruža “detaljne informacije” koje se traže Nalogom od 28. aprila 2024., i radije naglašava kontinuiranu neizvjesnost u vezi sa [REDIGOVANO], prognozom, liječenjem koje se trenutno pruža i dostupnim mogućnostima za liječenje⁴² i potvrđuje “ozbiljnu i opasnu prirodu” njegovog trenutnog zdravstvenog stanja.⁴³ Prema Mladićevim riječima, njegovo zdravstveno stanje je nespojivo s njegovim daljim boravkom u pritvoru u PJUN-u.⁴⁴

2. Ocjena

33. U izvještaju PJUN-a od 22. aprila 2024., koji je bio povod za podnošenje Molbe, službeni ljekar PJUN-a je naveo da je nekoliko dana ranije Mladić bio upućen u civilnu bolnicu nakon što je doživio “akutno i potencijalno opasno po život [REDIGOVANO]” (dalje u tekstu: akutni medicinski incident), čiji uzrok nije bio jasan.⁴⁵ Službeni ljekar PJUN-a je nakon toga dva puta posjetio Mladića i ordinirajući ljekari obavijestili su ga da je, u to vrijeme, Mladićevo stanje bilo stabilno.⁴⁶ Također se očekivalo da će Mladić “u narednim danima” da se vrati u zatvorsku bolnicu.⁴⁷ Službeni ljekar PJUN-a je izrazio mišljenje da bi “pogoršanje Mladićevog [REDIGOVANO] moglo da ugrozi njegovo cjelokupno liječenje”.⁴⁸

34. Dana 29. aprila 2024., dobila sam informaciju da se Mladić oporavlja u zatvorskoj bolnici u koju je prebačen 23. aprila 2024.⁴⁹ Službeni ljekar PJUN-a me je obavijestio da je akutni zdravstveni incident “vjerojatno imao više uzroka” i naveo, između ostalog, konzumaciju hrane, tečnosti, drugih propisanih lijekova, kao i starosnu dob i još jedno postojeće zdravstveno stanje.⁵⁰ Prema riječima službenog ljekara PJUN-a, iako je u ovom trenutku prognoza i dalje nejasna, “izgleda[la je] manje pesimistična” nego u vrijeme njegovog prvog prijema u bolnicu s obzirom na to da je došlo do “značajnog poboljšanja [REDIGOVANO] i njegovog opšteg zdravstvenog stanja.”⁵¹ Obaviještena sam da, kako se Mladićevo zdravstveno stanje bude razvijalo, “politika

⁴¹ Molba, par. 12. V. također Molba, par. 4(c), 5(d), 24-25.

⁴² Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 4, 7-9, 14, 19.

⁴³ Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 18.

⁴⁴ Molba, par. 1, 14, 28, 34; Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 17-19.

⁴⁵ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024., str. 1.

⁴⁶ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024., str. 1.

⁴⁷ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024., str. 1.

⁴⁸ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024., str. 1.

⁴⁹ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1.

⁵⁰ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1.

⁵¹ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1.

‘budnog čekanja’ [je] najbolja opcija [...], u kombinaciji s podsticanjem g. Mladića da dovoljno jede i pije i da ustaje iz kreveta”.⁵²

35. Što se tiče dostupnosti mogućnosti za liječenje u Nizozemskoj, službeni ljekar PJUN-a je u Izvještaju od 29. aprila 2024. naveo da je liječenje za Mladićevo dijagnosticirano zdravstveno stanje dostupno i da se već primjenjuje.⁵³ S tim u vezi, napominjem da se nakon akutnog zdravstvenog incidenta Mladiću pruža liječenje kako za fizičko tako i za mentalno zdravlje, uključujući, između ostalog, [REDIGOVANO] lijekove odabrane da mu spriječe dalje oštećenje [REDIGOVANO], prilagođavanje ranije prepisanih lijekova da mu se smanji pritisak na [REDIGOVANO], kao i [REDIGOVANO] i [REDIGOVANO].⁵⁴ Dalje sam obaviještena da su mogućnosti za liječenje koje Mladić navodi kao jedan od osnova u prilog svojoj Molbi, naime, [REDIGOVANO],⁵⁵ zaista dostupne u Nizozemskoj, ali da trenutno nisu indicirane kao medicinski preporučljive za Mladića.⁵⁶ S tim u vezi, podsjećam da se na osnovu pravila 47 Pravilnika o pritvoru, očekuje da se pritvorenicima pruža isti nivo zdravstvene njege kakav stoji na raspolaganju datoj zajednici, to jest, u Nizozemskoj.⁵⁷ U odgovoru na moje pitanje da li bi Mladićevo zdravstveno stanje potencijalno moglo da utiče na njegovu njegu u PJUN-u, službeni ljekar PJUN-a me je izvijestio da je Mladić trenutno zbrinut u zatvorskoj bolnici i da se njegova sposobnost da se sam o sebi brine i mogućnost njegovog povratka u njegovu prostoriju u PJUN-u redovno ocjenjuju.⁵⁸

36. Dana 2. maja 2024., u okviru redovnog režima nadzora nad Mladićevim zdravljem, primila sam ažuriranu informaciju o statusu njegovog zdravstvenog stanja i planom liječenja za akutni medicinski incident kao i za razne druge zdravstvene probleme.⁵⁹ Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024. ukazuje na to da su “trenutna mjerenja Mladićeve [REDIGOVANO] pokazala stabilno i značajno poboljšanje od početka [akutnog medicinskog incidenta]”.⁶⁰ Napominjem da je od njegovog prijema u zatvorsku bolnicu, “Mladićevo stanje redovno praćeno i da se plan njegovog liječenja svakodnevno ocjenjuje”, te da je, na dan ovog izvještaja, smatrano da je spreman da se vrati u PJUN na bazi posjeta.⁶¹ Medicinska služba PJUN-a izrazila je mišljenje da je i dalje

⁵² Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1.

⁵³ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1.

⁵⁴ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1-2.

⁵⁵ V. Molba, par. 1, 11-12, 17-23, 26, 34; Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 9-11. V. također Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 7(c), 19.

⁵⁶ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 1. V. također Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 7.

⁵⁷ V. Odluka po zahtjevu za preispitivanje odluke sekretara po žalbi u vezi s pritvorom, 30. novembar 2023. (javna redigovana verzija) (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u vezi s pritvorom u predmetu *Mladić*), par. 39.

⁵⁸ Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 2.

⁵⁹ Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 3-9.

⁶⁰ Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 3.

⁶¹ Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 7.

“oprezno optimistična” i nastavlja da planira Mladićev trajni povratak u PJUN “u ne tako dalekoj budućnosti”.⁶²

37. Smatram da informacije u Izvještaju PJUN-a od 29. aprila 2024., koje su dopunjene Izvještajem PJUN-a od 2. maja 2024., odgovaraju na pitanja postavljena u mom Nalogu od 28. aprila 2024. i pružaju dovoljno detalja kako bih ocijenila da li postoje okolnosti koje bi opravdale Mladićevo puštanje na slobodu. U tom kontekstu, Mladićev prigovor da Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024. ne pruža detaljne informacije, kako se nalaže mojim nalogom, nije ni potkrijepljen niti uzima u obzir kompletno i blagovremeno medicinsko izvještavanje u vezi s njegovim zdravstvenim stanjem koje omogućuje da se njegov zahtjev u potpunosti razmotri.

38. Nakon pažljivog razmatranja sveukupnih informacija koje su mi predočene, uvjerala sam se da se stanje koje je dovelo do Mladićeve hospitalizacije stabilizovalo ubrzo nakon njegovog prijema u bolnicu, i da se od tada njegovo stanje značajno poboljšalo. Iako akutni zdravstveni incident izaziva izvjesnu zabrinutost, posebno u kombinaciji s Mladićevim generalno slabim zdravstvenim stanjem,⁶³ također sam se uvjerala da je Medicinska služba PJUN-a na odgovarajući način i blagovremeno reagovala, i da se Mladiću i dalje pruža kompletna dalja medicinska njega. Pored toga, liječenje “za spašavanje i održavanje života” koje Mladić navodi u svojim argumentima dostupno je u Nizozemskoj, ukoliko bude medicinski preporučeno. S obzirom na gore navedeno, nisam uvjeren da je Mladićevo trenutno zdravstveno stanje nespojivo s njegovim daljim boravkom u pritvoru u PJUN-u.

39. Ovaj najnoviji incident, međutim, naglašava značaj održavanja redovnog i strogog režima izvještavanja, kako bih i dalje bila u potpunosti informisana o Mladićevom zdravstvenom stanju i kako bih mogla da preduzimam odgovarajuće mjere u okviru svojih nadležnosti u vezi s nadzorom nad izvršenjem kazni koje je izrekao Mehanizam.

40. Što se tiče Mladićeve sposobnosti da razmjenjuje informacije u vezi sa svojim zdravstvenim stanjem na svom maternjem jeziku, ništa u izvještajima ne sugerise da je ovo doprinijelo otežavanju trijaže u vezi s njegovim zdravstvenim problemima.⁶⁴ Nadalje, napominjem da se ulažu naponi da Mladić ima pristup prevodilačkim uslugama⁶⁵ i da izgleda da je on izrazio svoju zahvalnost za zdravstvenu njegu i pažnju koja mu se pruža.⁶⁶ Ipak, prihvatam da je važno da svaki pacijent ima mogućnost da razgovara o svojim zdravstvenim pitanjima na svom maternjem jeziku. Stoga

⁶² Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 10.

⁶³ V. Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 9-10; Izvještaj PJUN-a od 29. aprila 2024., str. 2.

⁶⁴ Izvještaj PJUN-a od 22. aprila 2024., str. 1. Medicinska služba PJUN-a upućuje na to da Mladić [REDIGOVANO].

⁶⁵ V. npr. Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 1.

⁶⁶ Izvještaj PJUN-a od 2. maja 2024., par. 2.

podstičem sekretara da i dalje ulaže napore da osigura da Mladić ima pristup prevodilačkim uslugama na svom jeziku.

3. Konsultacije

41. Prilikom donošenja odluke da li da odobrim Molbu, konsultovala sam se s još petero sudija Mehanizma.⁶⁷ Sudija Orije, sudija N'gum, sudija Panton i sudija El Baaj bili su mišljenja da Molbu treba odbiti zbog toga što uvjerljive humanitarne okolnosti na koje se poziva Mladić u ovoj fazi nisu potkrijepljene. Sudija Orije je pored toga naglasio potrebu za sveobuhvatnim izvještavanjem o Mladićevom zdravlju, s obzirom na višestruke zdravstvene probleme od kojih pati, i istaknuo iskrenu zabrinutost sudija Mehanizma za sudbinu ljudi koje je Mehanizam osudio na dugotrajne kazne zatvora. Sudija Nyambe je zaključila da bi ona zbog ozbiljnosti zdravstvenog stanja opisanog u Izvještaju PJUN-a od 22. aprila 2024. bila za to da se Molba odobri, eventualno pod odgovarajućim uslovima.

42. Veoma sam zahvalna mojim kolegama na njihovim mišljenjima u vezi s ovim pitanjima, koja sam uzela u obzir u konačnoj ocjeni Molbe, i što su ih pružili u kratkom roku s obzirom na hitan zahtjev koji čeka da ga riješim. Pažljivo sam razmotrila izdvojeno mišljenje sudije Nyambe. Međutim, mišljenja sam da, iako se početna informacija iz izvještaja PJUN-a od 22. aprila 2024. odnosila na zdravstveni incident koji je "potencijalno opasan po život", skorije informacije od Medicinske službe PJUN-a primljene 29. aprila i 2. maja 2024. jasno pokazuju da se Mladićeva reakcija na akutni zdravstveni incident značajno poboljšala i ukazuje na to da se, nakon njegovog otpusta iz civilne bolnice, odgovarajuće liječenje i dalje pruža u zatvorskoj bolnici. Što se tiče opaske sudije Orijeja, slažem se da je strogi režim nadzora Mladićevog zdravlja važan i razmotriću detalje njegovog prijedloga u slučaju da budući razvoj događaja ukaže na potrebu za prilagođavanjem postojećeg režima.

C. Pristup medicinskoj dokumentaciji

1. Argumentacija

43. Mladić tvrdi da su on, njegova porodica i njegov pravni zastupnik tražili pristup medicinskoj dokumentaciji u vezi sa [REDIGOVANO] kako bi njegovo stanje mogli da ispituju "srpski ljekari specijalisti", a koju još nisu primili uprkos Mladićevom pismenom odobrenju da se ona ustupi njemu, njegovom sinu ili pravnom zastupniku.⁶⁸ Shodno tome, on traži da se tražena

⁶⁷ V. gore par. 20.

⁶⁸ Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 5-6, 12-13, 15.

medicinska dokumentacija dostavi: (i) njemu , njegovoj porodici i pravnom zastupniku; i (ii) meni, u skladu s Nalogom od 28. aprila 2024.⁶⁹

2. Ocjena

44. Kako se navodi gore u tekstu, zadovoljna sam informacijama koje sam primila od PJUN-a u svrhu razmatranja Molbe.⁷⁰ Shodno tome, ne smatram da je potrebno da mi se dostavi dodatna medicinska dokumentacija.

45. Međutim, želim da naglasim da je osnovno pravo osoba pritvorenih u PJUN-u da na sopstveni zahtjev dobiju pristup svim podacima iz njihove medicinske dokumentacije.⁷¹ S tim u vezi, podsjećam da prema pravilu 54 Pravilnika o pritvoru, pritvorenik ima pravo da na svoj zahtjev dobije sve podatke u svom zdravstvenom kartonu, osim u dvije ograničene situacije, i da u slučaju kad službeni ljekar odluči da odbije ili ograniči pristup nekim konkretnim podacima, pritvorenik se obavještava o toj odluci i o razlozima za njeno donošenje. Također podsjećam da se takvi zahtjevi za pristup trećih osoba, što uključuje članove porodice i pravne zastupnike pritvorenika, podnose u skladu sa Smjernicama za traženje zdravstvenih podataka pritvorenika. Stoga pozivam sekretara da osigura, ukoliko to nije već učinjeno, da Mladić, i sve druge osobe koje on ovlasti u skladu s mjerodavnom procedurom, što je prije moguće dobije svu medicinsku dokumentaciju koju je tražio.

VI. ZAKLJUČAK

46. Na osnovu informacija koje su mi predočene, mišljenja sam da u ovoj fazi nisu potkrijepljene uvjerljive humanitarne okolnosti na koje se poziva Mladić i da se Mladiću pruža sva neophodna njega u PJUN-u. Shodno tome, smatram da Molbu treba odbiti. Međutim, ja bih: (i) pozvala sekretara da osigura, ukoliko to nije već učinjeno, da Mladić, kao i sve druge osobe koje je on ovlastio u skladu s mjerodavnom procedurom, što je prije moguće dobije svu medicinsku dokumentaciju koju je tražio; i (ii) podstakla sekretara da i dalje ulaže napore da se osigura da Mladić i dalje ima pristup prevodilačkim uslugama na svom jeziku u vezi sa svojim bolestima i liječenjem.

VII. DISPOZITIV

47. Iz gore navedenih razloga, i na oslovu člana 26 Statuta i pravila 150 i 151 Pravilnika, ovim **ODBIJAM** Molbu.

⁶⁹ Podnesak odbrane od 1. maja 2024., par. 16.

⁷⁰ V. gore par. 37.

⁷¹ Odluka po žalbi u vezi s pritvorom u predmetu *Mladić*, par. 41.

48. Sekretar se: (i) **POZIVA** da osigura, ukoliko to nije već učinjeno, da Mladić, i sve druge osobe koje je on ovlastio u skladu s mjerodavnom procedurom, što je prije moguće dobije svu medicinsku dokumentaciju koju je tražio; (ii) **PODSTIČE** da i dalje ulaže napore da se osigura da Mladić i dalje ima pristup prevodilačkim uslugama na svom jeziku u vezi sa svojim bolestima i liječenjem; i (iii) **UPUĆUJE** da vlastima Srbije što je prije moguće dostavi kopiju javne redigovane verzije ove odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

Dana 10. maja 2024.,
u Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Graciela Gatti Santana
predsjednica

[pečat Mehanizma]